1.10.2026

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

HE 157/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle ympäristörikosdirektiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Pyydettynä lausuntona otsikossa esitystä asiasta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Yleiset huomiot ja voimaantulo

Metsäteollisuus ry pitää myönteisenä, että esitykseen on sisällytetty siirtymäsäännös, jonka perusteella metsäkatorikosta ja törkeää metsäkatorikosta koskevien säännösten soveltaminen alkaa EU:n metsäkatoasetuksen soveltamisajankohtien mukaisesti.

Metsäteollisuus ry esittää tarkennettavaksi metsäkatorikoksen tunnusmerkistöjen täsmällisyyttä, rikosoikeudellisen vastuun viimesijaisuutta sekä hallinnollisten ja rikosoikeudellisten seuraamusten välistä rajanvetoa alla esitetyllä tavalla.

Huomiot metsäkatorikoksesta ja törkeästä metsäkatorikoksesta (rikoslain 48 a luvun uudet 3 c ja 3 d §:t)

Esityksessä metsäkatorikos voisi perustua tahallisuuden lisäksi törkeään huolimattomuuteen. Metsäteollisuus ry katsoo, että törkeän metsäkatorikoksen perusteiden tulee olla selkeitä, objektiivisesti arvioitavia ja korkeakynnyksisiä. Kokonaistörkeysarvioinnissa on annettava ratkaiseva merkitys teon tosiasiallisille ympäristövaikutuksille, tahallisuudelle ja moitittavuudelle. Esimerkiksi, on oltava selvää, ettei rikosvastuu voi syntyä yksinomaan asianmukaisen huolellisuuden menettelyyn tai vakuutukseen liittyvästä puutteesta, jos hyödyke tai tuote on metsäkatoa aiheuttamaton, tuotantomaan lainsäädännön mukainen ja toimija on muutoin toiminut huolellisesti ja vilpittömässä mielessä.

Rikosoikeudellisten seuraamusten tulee olla viimesijaisia ja kohdistua vakavimpiin ja moitittavimpiin rikkomuksiin. Säännöksen ennakoitavuuden vuoksi törkeän huolimattomuuden sisältöä ja muun kuin vähäisen määrän arviointiperusteita tulee konkretisoida. Monimutkaisissa globaaleissa toimitusketjuissa täydellistä tiedonvarmuutta ei aina ole mahdollista saavuttaa, eikä asianmukaisesti toteutettu

huolellisuusmenettely saa johtaa rikosvastuuseen jälkikäteen ilmenneen tiedon perusteella.

Huomiot EU:n metsäkatoasetuksen valvonta- ja seuraamuslainsäädännöstä

Metsäteollisuus ry pitää tärkeänä, että kansallinen sääntely ei ylitä ympäristörikosdirektiivin tai EU:n metsäkatoasetuksen edellyttämää vähimmäistasoa. Hallinnollisten seuraamusten tulee olla ensisijaisia ja rikosoikeudellisten seuraamusten viimesijaisia. Toimivaltaisen viranomaisen valtuudet, hallinnollisten ja rikosoikeudellisten seuraamusten välinen suhde on kuvattava selkeästi. Ennen säännösten soveltamisen alkamista toimijoille on annettava riittävä, yhdenmukainen ja käytännönläheinen ohjeistus.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki
toimitusjohtaja